

Morgunblaðið

MA

23. maí 2010

Sunnudags
Mogginn

Fréttaskýringar Pistlar Viðtöl Krossgátur Lesbók Disneyblað

Skugginn sem bendir á ljósið

MYNDLIST

Gary Schneider

★★★★☆

Listasafn Reykjavíkur – Hafnarhúsið
Opló 10-17 alla daga nema fimmtu-
daga til 22. Sýningu lýkur 29. ágúst.
Aðgangur ókeypis.

Nekt eins og hún er skrifuð inn í sögu listarinnar er jafnan í fagurfræðilegu samhengi og oftast en ekki notuð til að leggja áherslu á formræn hlutföll. Nekt er að einhverju leyti afhjúpun á manneskjunni. Þ.e. að manneskja án klæða birtist okkur eins og hún er sem hefur vissulega fegurðargildi.

Á laugardaginn var opnuð sýning á ljósmyndum eftir suðurafrísku listamanninn Gary Schneider í Hafnarhúsinu – Listasafni Reykjavíkur. Sýningin ber yfirheitið *Nekt* og samanstendur af 30 myndum í raun-stærð sem hver og ein sýnir manneskju án klæða í „frosinni“ stellingu, starandi út í rýmið.

Nektin sem birtist í verkum Schneiders opinberar formræna afbökun á mannslíkama fremur en manneskjuna eins og hún er, en Schneider notar tækni sem byggist á að afmarka líkamshluta en fanga líkamann í einni samfelldri myndatöku sem getur tekið allt að fjórar klukkustundir

í framkvæmd. Aðferðin er í sjálfu sér einföld. Manneskjan liggur nakin á svörtu klæði og fyrir ofan hana er myndavélin kyrrsett með opið ljósopið. Schneider lýsir með vasaljósi á ólíka hluta af líkamanum og þegar myndin er svo framkölluð er líkaminn heill á myndinni en formin komin úr samhengi. Útlímur eru rangir, húðlitur óeðlilegur og sérkenni ýkt þannig að ásýnd manneskjunnar verður grótesk.

Ég legg hér áherslu á hugtakið „gróteska“ en því hefur verið gefinn furðu lítil gaumur í fagurfræðilegri greiningu miðað við mikilvægi þess í listum. Franski rithöfundurinn Victor Hugo á sennilega heiðurinn af að gefa hugtakinu merkingu í samræmi við skilning okkar á öðrum hugtökum fagurfræðinnar. En í frægri grein frá árinu 1827 (tveimur árum áður en hann gaf út *Hringjarann frá Notre Dame*) tefldi Hugo grótesku gegn fegurð og ægífegurð. Hugo sagði grótesku vera sambland af hryllingi, ógn og kómik og áminnti að ekki væri öllu í sköpunarverkinu ætlað að þóknast fegurðarskygni mannsins og að ljótaleikinn væri í sambúð með fegurðinni rétt eins og skugginn er í sambúð með ljósinu. Í raun gaf Hugo grótesku vægi innan fagurfræði þar sem

Ein af ljósmyndum Schneiders.

fegurð er að finna í viðurkenndu hlutfallslegu eða formrænu jafnvægi, ægífegurð er í formleysi eða takmarkaleysi en gróteskan er það sem er í stöðugum átökum við formræna takmörkun og viðurkennd hlutföll.

Það eru alskúrat þessi sömu átök í ljósmyndum Schneiders sem hrista upp í manni. Þær leiða manninn á svið skynjunar sem við þekkjum t.d. úr málverkum Francis Bacons og í sumum kvikmyndum Davids Lynch, þar sem afbökunin beinir okkur í átt að fegurðargildinu rétt eins og skugginn sem bendir okkur á ljósið.

Jón B.K. Ransu

The Shadow that Points to the Light

Art:

Gary Schneider

Morgunblaðið, 23 May 2010

The Reykjavik Art Museum – Hafnarhús

Nudity, as inscribed in the history of art, is always in an aesthetic context and more often than not used to accent formal proportions. To some extent nudity is an unveiling of the person. A person without clothes appears to us as he or she is, and that certainly has aesthetic value.

Last Saturday, Reykjavík Art Museum opened an exhibition of photographs by South African artist Gary Schneider. Entitled *Nudes*, the show comprises thirty life-sized images, each showing a person without clothes, in a “frozen” position, staring out into the gallery space.

The nudity presented in Schneider’s work reveals a formal distortion of the human body rather than the person as he or she is, for Schneider uses a technique based on demarcating parts of the body while capturing the whole in a single continuous exposure that can take up to four hours to complete. The method is simple in and of itself. The person lies naked on a black cloth, below a stationary camera with an open aperture. Schneider shines a flashlight on the various parts of the body. Later, when the picture is developed, the body in the picture is complete, but its forms have slipped out of context. The limbs are incorrect, the skin tone unnatural, features are exaggerated: the person’s aspect becomes grotesque.

My emphasis here is on ‘the grotesque’, a concept that has received remarkably little notice in aesthetic analysis, given its importance to the arts. French author Victor Hugo probably deserves the laurels for giving the concept a meaning compatible with our understanding of other aesthetic concepts. In his famous essay of 1827, two years before publishing the *Hunchback of Notre Dame*, Hugo pitted the grotesque against the beautiful and the sublime.

Hugo called the grotesque a blend of horror, threat, and comedy and noted that not everything in creation was intended to appeal to mankind's sense of beauty; ugliness dwelt with beauty just as shadows dwelt with light. Indeed, Hugo gave aesthetic weight to the grotesque: if beauty lies in an accepted proportional or formal balance, and sublimity in formlessness or limitlessness, the grotesque is that which is in continual conflict with formal limits and accepted proportions.

This conflict is precisely what is unsettling to the viewer about Schneider's photographs. They lead us into a realm of perception that we recognize from, for example, the paintings of Francis Bacon or certain films by David Lynch, in which distortion directs us toward aesthetic value, just as the shadow points us toward the light.

Jón B. K. Ransu